

Система внутрішньогосподарського контролю, побудована таким чином, може пропустити певні зловживання. Типовий приклад: виручка від реалізації металобрухту на будь-якому промисловому підприємстві буде на порядок менший, ніж виручка від реалізації готової продукції. Але в певних ситуаціях, наприклад, коли відвантаження здійснюється тільки за довгостроковими контрактами, укладеними при особистій участі власника: для внутрішньогосподарського контролю регламентувати порядок призначення ціни саме на продукцію основного виробництва не обов'язково. А відвантаження металобрухту — майже напевно обов'язково, тому що тут навіть при не дуже великому обсягу

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

потрібно саме продаж продукції основного виробництва, а не металобрухту, тому що продаж металобрухту не зробить впливу на достовірність фінансової звітності в цілому.

Гавриленко І. О., асистент
кафедри контролю і аудиту,
Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля

ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Кон'юнктура ринку виробів легкої промисловості останнім часом постійно змінюється. Це зумовлено насамперед зростанням рівня цін на готові вироби, підвищенням витрат на їх виробництво і реалізацію з урахуванням асортименту виробів, частоти його оновлень. За цих умов оцінка показника собівартості реалізованих виробів є одним з найважливіших завдань внутрішнього контролю, оскільки цей показник впливає на достовірність обчислення фінансового результату діяльності підприємства. Проведення аналізу на підприємствах легкої промисловості Луганської області визначило проблемні та не вирішені питання щодо проведення внутрішнього контролю реалізації виробів. Тому визначення основних процедур контролю реалізації готових виробів з урахуванням специфіки господарської діяльності підприємств

легкої промисловості набувають чинності і є актуальними для сьогодення.

Основними завданнями внутрішнього контролю реалізації готових виробів є дослідження заключного етапу основної діяльності підприємств легкої промисловості з метою оптимізації показників обсягів виробництва, витрат і прибутку [1, 2].

Для підприємств легкої промисловості пропонуємо використовувати наступні принципи внутрішнього контролю реалізації готових виробів:

- відповідності — організація оперативного контролю повинна відповідати місцям виникнення витрат і центрам відповідальності підприємства;

- відповідальності — максимальне наближення контролю до об'єкта (витрати, обсяг реалізації, прибуток) на основі делегування відповідальності між менеджерами вищого та середнього рівня;

- оперативності — взаємодія контролю в оперативному режимі з іншими функціями управління діяльністю підприємства (обліком, плануванням, аналізом та регулюванням);

- динамічності — оперативний контроль, аналіз і внесення коректив показників графіків реалізації виробів у динаміці [3].

Основні процедури внутрішнього контролю реалізації готових виробів згруповано в табл. 1.

Контроль реалізації готових виробів має забезпечувати постійний моніторинг зміни чинників: собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат, обсягів реалізації готових виробів. Водночас складовою такого контролю є оцінка дії чинників, які або виникають безпосередньо у зв'язку з реалізацією продукції, або ж таких, які вже сформовані на попередніх етапах життєвого циклу виробів, але виявляють свій вплив на формування фінансових результатів саме в момент здійснення реалізації.

Особливої уваги при організації внутрішнього контролю реалізації виробів на підприємствах легкої промисловості слід приділяти документальному супроводу цих операцій, при цьому використовують процедури погодження та підтвердження документу. На практиці зазвичай під час здійснення реалізації продукції основну увагу звертають на ціну продажу та обсяги реалізації, не беручи до уваги інші чинники. Нерідко це призводить до того, що замість прибутку підсумком реалізації є збиток. Тому доцільним є впровадження в практику роботи підприємств легкої промисловості використання аналітично-прогнозних заходів по

кожній операції збуту. При цьому визначають процедури отримання замовлення на відвантаження виробів, формування товарної партії і її фактичну реалізацію по кожному конкретному покупцю, вірогідну суму виторгу та її вплив на формування фінансових результатів діяльності підприємства.

Таблиця 1

**ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ ВНУТРІШНЬОГО
КОНТРОЛЮ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВИХ ВИРОБІВ**

Назва процедури	Комплекс заходів
1. Погодження документа	Перевірка і підтвердження достовірності, повноти і неупередженості інформації, яка міститься в документі, правильності його оформлення
2. Затвердження документа	Перевірка обов'язкового візування супроводжувальних документів (рахунків-фактур, накладних на відпуск виробів зі складу, товарних звітів, рахунків до сплати, накладних на відпуск готової продукції тощо) відповідальними особами (фінансовим директором, головним бухгалтером, юристом, виконавцем)
3. Співставлення даних	Перевірка цілісності і неупередженості інформації, отриманої з різних джерел: перевірка достовірності відображення операцій реалізації готових виробів у регістрах бухгалтерського обліку з даними фінансової звітності
4. Моніторинг ключових показників діяльності	Систематичне відстеження динаміки витрат і факторів, що на неї впливають. Аналіз відповідності фактичних показників з плановими, а саме обсягів реалізації виробів, відпускних цін, собівартості реалізованих виробів, фінансового результату діяльності підприємства. Обґрунтування необхідності здійснення регулюючих заходів під час виконання планових завдань, участь у їх розробленні.
5. Делегування повноважень	Використання програмних засобів контролю за інформацією, яка надається в системі управління менеджерам середньої та вищої ланки
6. Автоматизовані процедури вводу і трансформації інформації	Введення даних в електроні форми звітності, автоматичні розрахунки за допомогою програм обробки даних (програмного забезпечення Aris Audit Manager, окремі модулі в Axapta, SAP, Oracle)
7. Тестування контрольних процедур та оцінка їх якості	Дотримання розроблених регламентів контрольних процедур. Виявлення помилок у звітності, які не були попереджені системою контролю. Дотримання розроблених регламентів оцінюється шляхом вибіркової перевірки

Таким чином, внутрішній контроль реалізації виробів є важливою функцією управління витратами підприємств легкої промисловості. В системі внутрішнього контролю визначаються та аналізуються показники, які дають максимально повну характеристику непродуктивних витрат, втрат, нестач і розкрадання, дебіторської заборгованості за відвантажені вироби. Це дозволяє зробити висновки про дійсні непрямі фактори, що впливають на найважливіші економічні показники результатів основної діяльності цих підприємств.

Література

1. *Череп А.В.* Управління витратами суб'єктів господарювання Ч. П. [Монографія] Череп Алла Василівна — 2-е вид., стереотип. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. — 360 с.
2. *Костирко Р. О.* Організація внутрішнього контролю в управлінні витратами машинобудівного підприємства: [Монографія] / Костирко Р. О., Щегольова С. В. — Луганськ: Вид-но СНУ ім. В.Далі, 2009. — 244 с.
3. *Гавриленко И. А.* Учетное обеспечение аудита затрат производства и себестоимости продукции на предприятиях легкой промышленности / И. А. Гавриленко // Вісник Тернопільської академії народного господарства. — 2002. — № 3. — С. 265.

Гордієнко Л. П., асистент кафедри
обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НЕЗАВЕРШЕНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

З метою ефективності роботи підприємства, а також збільшення його активів необхідна наявність і функціонування налагодженого механізму управління, найважливішим елементом якого є повсякденний внутрішній аудит. Внутрішній аудит є одним із видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності, який забезпечує ефективну діяльність цих суб'єктів та багато в чому сприяє впровадженню і правильній організаційні системи внутрішнього аудиту. Система внутрішнього аудиту на підприємстві має бути економічно вигідною, тобто затрати на її функціонування мають бути меншими за ви-